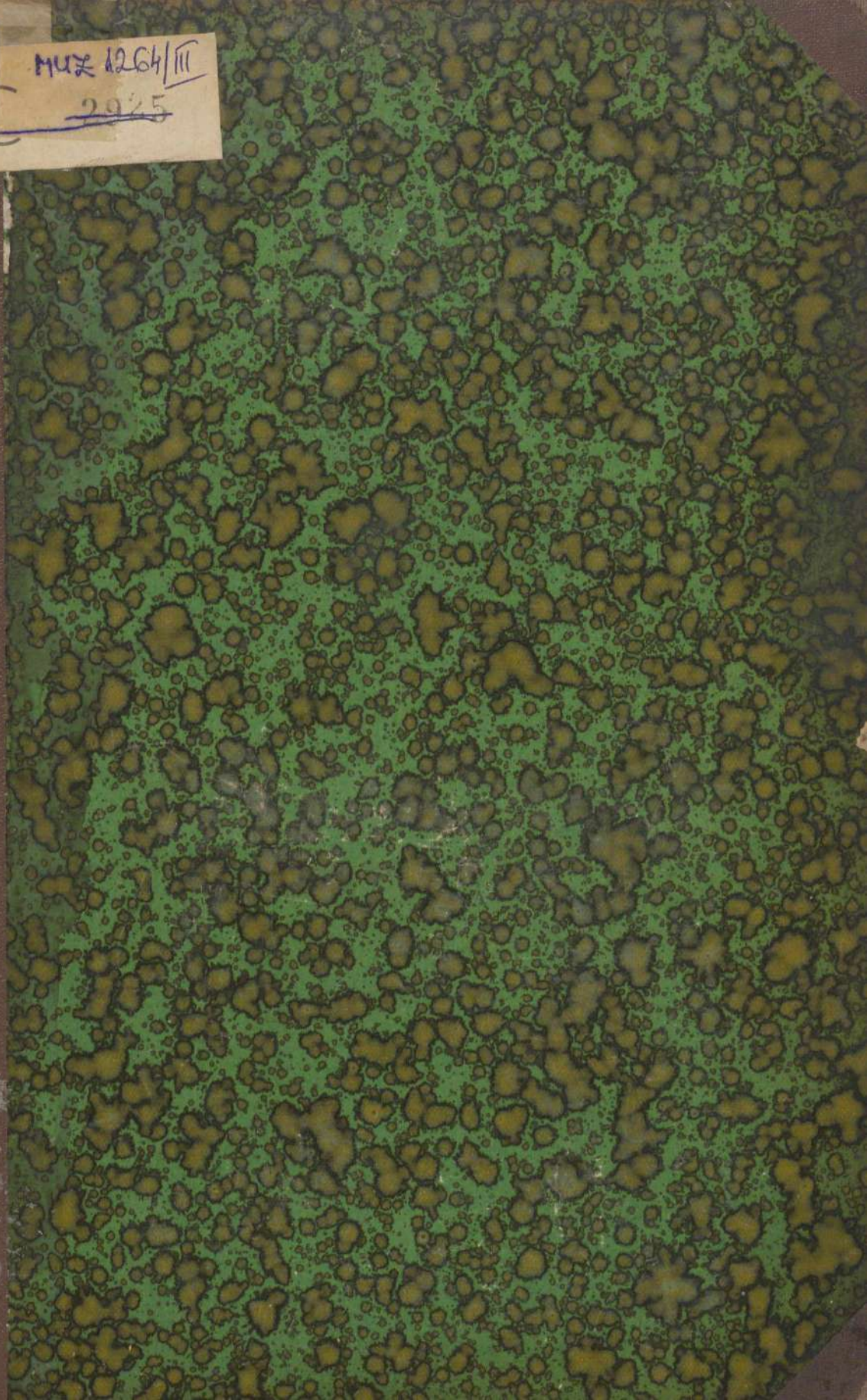

Z

4/III

MUZ 1264/III

2025

M. kir.
honvéd központi
könyvtár
Budapest
IV., Váci-u. 38. I.

M. kir. honvéd központi könyvtár
Budapest, IV., Váci-utca 38. I. emelet.

Helyszám:

27285/3.

Szakbeosztás: **Tudományos**

Mellékletek:

8 db.

Állapot *hiánytalan.*

Kivonat a kölcsönzési szabályokból:

A kölcsönvevő műveket 1 hónapon belül vissza kell adni. A műveket másoknak továbbítani tilos. A kölcsönző a könyvek teljességéért, a vasuti és postai szállítás okozta esetleges károkért felelős és kártérítésre kötelezett.

A könyvekbe sem tintával, sem ironnal semmit bejegyezni nem szabad.

CSABA NYOMDA TELEFON:1-143-59

HONVÉD KÖZPONTI KÖNYVTÁR

Jelzés nélküli könyvek
Jelzés száma: H/17.

MUZ 1264/III ~~C 2925~~

HONVÉD HADIKADÉLIA PARANCSNOKSÁG
Könyvtára

~~Érték nélküli könyvek~~

leltári száma

~~20/77~~

~~27.285/3.~~

HARCÁSZATI FELADATOK

3. FÜZET.

HONVÉD HADIAKADÉMIA PARANCSNOKSÁG
Könyvtára

Jelzés nélküli könyvek

Ieltári száma ~~27/17~~

VÉDELEM MOZGÓHARCBAN.
KÖTELEKBEN LÉVŐ HARCCSOPORT KERETEIN BELÜL.

~~21. M. kir.
honvéd központi
50.000/1.
Bud. 5. k. 9. i.
W. Váci-u. 38. 1.~~

8. DB. VÁZLATTAL.

BUDAPEST, 1934.

KIADJA: A BUDAPESTI HONVÉD TISZTI SZABÁLYZATISMERTETŐ TANFOLYAM.

ELLENŐRIZVE: 1993.

+ E 1984

Leltározva 2010

Tárgy: védelem a mozgóharcban.

Térképek: Budapest, Losonc 37° 48' általános és Budapest, Szentendre 4962 és Hatvan, Gödöllő 4963 részletes.

Feltevés.*)

(1 : 75.000)

Az I. hdt. Gödöllő, Aszód vonalában lefolyt csata után VIII. 31-éről IX/1-re virradó éjjel Isaszeg, Bolnoka \triangle 329, Gyertyános \diamond 325 és N. Homok \triangle 266 vonalába ment vissza.

Uvéd-ek az elg-el mindenhol érintkezésben vannak.

A 13. gy. e. IX. 1-én kora hajnalban vasuti szállítással Csomád és Fót területére irányított, ahol a 4. hop-tól azt a parancsot kapta, hogy a 4. ho. és 1. lov. dd. között keletkezett hézagban foglaljon védőállást. Hu. 1. szds. uvéd. csopja Gy—13. ezds-nek alárendeltetett.

Az általános helyzetet és híreket az elg-ről IX. 1-én 5^h-kor az 1. sz. vázlat, Gy—13. ezds. csop. helyzetét a kirakodás után a 2. sz. vázlat mutatja.

Erkölcsei állapot jó. Létszám, lőszer és élelem teljes.

Fót község sebesült szállítmányokkal és pihenő ho intézetekkel tul van zsufolva. A hangulat ott nyomasztó.

Elg-es bombavető repülő IX 1-én 4^h-kor a Budapest-i összekötő hidat kissé megrongálták. Kijavitása 7^h-ra várható.**)

Hadrend a VK. I. példa szerint.

* *) A feltevés összeállításánál a következő szempontok voltak mérvadók:
1.) Olyan terepet kellett választani, amely védőállásnak alkalmas és olyan helyzetet teremteni, ahol a védőnek elegendő ideje van tervszerű védőállás megszervezésére és kiépítésére.

2.) A helyzet beállításánál azt is tekintetbe kellett venni, hogy az alsó vezetés részletes megbeszélése mellett a középső vezetéssel való kapcsolatok is megbeszélhetők legyenek.

3.) Támadó félnek a 2. sz. füzetben szereplő kék felet szerepeltettük.
**) A szabályzatok csak indokolás nélküli alapelveket adhatnak, mert nem foglalkozhatnak minden előfordulható lehetőséggel.

Számtalan körülmény mint hadszíntér, évszak, időjárás, (napsütés, fagy, köd, hideg, eső, zivatar, hó és szél) az emberanyag minősége, a véletlen és bizonytalanság kihatása, az elg-es gépek hatása, sebesültek jajgatása, a halottak látásának bomlasztó befolyása, kimaradt étkezések hatása, sok km. út a lábokban és számos más tényező érzékeltetése is fontos, ezért igen ajánlatos, ha a feltevésben a helyzetnek megfelelően néhány ilyen tényezőt is mindig felemlítünk és megbeszélünk.

1. kérdés.

- a.) Gy—13. ezds. elhatározása ?
- b.) Gy—13. ezds. terve ?
- c.) Gy—13. ezds. intézkedései ?

1. kérdés megoldása.

1./a-hoz: Gy—13. ezds. elhatározza, hogy a felderítést bevezeti és a védőállást szemrevételezi.*)

1./b-hez: Gy—13. ezds. terve: Két fejő-t küld ki és ök-t keres az uvéd-kel.

Az állás szemrevételezésére a zlj. és ek. alakulatok pk-aival a Fóti—Somlyó-ra, majd a Magas hegy-re lovagol, általánosságban tájékozódik és érintkezésbe lép Tü—4/l. örgy., Gy—10. ezds. és Hu—1. örgy-al.

A III. zlj-t és az eleségvonatot egyelőre Imreháza mjr. és Kisalag körletében fogja elhelyezni.

Hu—1. szds. uvéd-je felett a pságot átveszi és elrendeli, hogy tulerejü elg. támadása esetén fokozatosan a vasut mentén jöjjön vissza.

1./c.-hez: Gy—13. ezds. intézkedései:

I.) Gy—13. ezds. Kisalag K-en 5^h 10^l -kor Gy—1. és Gy—2. hadnagyonak (Fejő pk-oknak) személyesen ad parancsot:

Az elg. felderítésére és az uvéd. csop-okkal az ök. felvételére előre mennek:

1. sz. fejő. a vasutvonal mentén Verese gyháza vá-ig.

2. sz. fejő. Csomád É., ☉ 180-on át Verese gyháza F. malomhoz.

A cél elérését és a Verese gyháza

*) Az alsó vezető ritkán tud nagy elhatározásra jutni, pl. »Támad« »Véd« stb. mert erre legtöbbször parancsot kap. A feladat és helyzet azonban mégis igen sokszor arra fogja kényszeríteni, hogy a kapott feladatának keretén belül akaratát nyilvánítsa. Ilyen akaratnyilvánítás (elhatározás) pl. »Tartalékot eltol« »Tűzősszpontosítás«, a jelen esetben »Szemrevételez«. Ha tehát az alsó vezető nem tud nagyobb elhatározásra jutni, úgy ezek is elhatározás számba mennek.

Ny. és Órszentmiklós Ny-on harcoló
 uvéd-ekkel való ök. felvételét jelent-
 se. Végeztem.

II.) Gy—13. ezds. Hu. 1. szdos-
 nak az 1. sz. fejlő. pk. utján 5^h 12^l -
 kor írásban parancsol:

Az uvéd. felett a pság-ot átveszem.
 A 13. ezred Fóti Somlyó K. és
 Csomád É. között védelemre beren-
 dezkedik.

Tulerejü elg. támadása esetén fo-
 kozatosan a vasut mentén jöjjön
 vissza. Gy—13. ezds.

III.) Gy—13. ezds. 5^h 15^l -kor a II.
 zlj. és ek. pk-oknak személyesen
 szóban, az I. zlj. pk-nak jelentő lo-
 vas utján írásban ad parancsot:

*) A tervezett védőállás szemre-
 vételezésére Fóti Somlyóra lovago-
 lok. Az I. II. zlj. és ek. alakulatok
 pk-ai velem jönnek.

Gy. I. örgy. Fóti Somlyó \triangle 289-en
 várja megérkezésemet.

Gy—13. ezds.

(*) A szemrevételezés elősegíti a tervszerűséget. Szemrevételezés nél-
 kül a berendezés hiányos, nehézkes és hosszadalmas. Ha csak lehet, mindig
 szemrevételezzünk.

A szemrevételezésnek három módját ismerjük:

1.) Ha elegendő idő áll rendelkezésre a csapatvezér maga szemre-
 vételez közegével.

2.) Ha rövid az idő, akkor a csapatvezér térkép alapján jelöli ki
 az alparancsnokok védőkörletét és a részletes szemrevételezést azokra bizza.

3.) Ha nincs idő, harc közben kell szemrevételezni.

Jelen esetben sok idő van, így a csapatvezér maga fog szemrevéte-
 lezni és pedig *elsősorban az elg. szempontjából* fogja a terepet meg tekin-
 teni, mert abból fog adódni saját csoportosításunk is.

Hogy a védőállás harcászati méltatásánál, az elg. és saját szem-
 pontból, milyen tényezőket kell tekintetbe venni, azt a H. Sz. 66S. p.-ja
 tárgyalja.

A 13. e-nek a 4. hop-tól kapott parancs alapján a 4. ho. és 1.
 1. dd. között keletkezett hézagot kell kitölteni. Eszerint a leendő védőállás
 csatlakozási pontjai és a főellenállásivonal is nagyjában adva van. Gy. 13.
 ezds. szemrevételezése tehát főleg a részletekre fog kiterjeszkedni.

IV.) Gy—13. ezds. 5^h 16^l -kor Gy. III. örgy-nak és az egyesített eleségvonat pk-nak a Fót-i pup. útján írásban küld parancsot:

A III. zlj-t, kirakodás után vezesse Imreháza mjr-hoz, az egy. eleségvonat küldje Kisalag É-hoz. Ott további parancsot kapnak. Gy-13. ezds.

Események szeptember 1-én 5 és 6 óra között.

Gy—13. ezds. az alárendelt alakulatok pk-aival a védőállást szemrevételezte és 6^h 15^l -kor a Magas h. K. erdő szegélyéhez érkezett. Gy—13. ezds-t Tü—I. örgy. is elkísérte.

Az uvéd-ek felől igen heves harcizaj hallható.

2. kérdés.

- a) Gy—13. ezds. elhatározása?
- b) Gy—13. ezds. védelmi tevé?
- c) Gy—13. ezds. parancsai?
- d) Gy—13/I. örgy. parancsai?
- e) Gy—13/II. örgy. parancsai?

Megoldás.

2/a-hoz: Gy—13. ezds. elhatározza, hogy a Fóti Somlyó K. lejtjein, ϕ 218 és Csomád É, vonalában sullyal az É-i szárnyon véd.

2/b-hez: Gy—13. ezds. védelmi terve a 3. sz. vázlat szerint.*)

*) *Megjegyzés a védelmi tervhez:*

A védelmi terv leglényegesebb részei: főellenállási öv, harcelőörsök vonala, tartalék és tűzrendszer.

1.) Jelen példánkban a *főellenállási övet* úgy helyeztük el, hogy a Magas és Oldal hegyen levő tü. figyelők biztosítva legyenek és hogy a tűzrendszer beállításához, jó átlóhatósági és oldalazási lehetőségek nyiljanak.

Gy—13. ezds. a védelem súlyát az É-i szárnyra helyezte, mert a szemrevételezés és helyzetítélete szerint, az elg. támadását ott várja. Az elg. ut. előreláthatólag Csomád É-on át fog zömével támadni, mert ott aránylag gyengébb ellenállást kell leküzdenie, átkarolási lehetőségek kínálkoznak és végül a Magas és Oldal hegy erdős tömbjét így elkerülheti.

Gy—13. ezds. a súlypontot az É. védőkörletének szűkítésével, mélyebben tagozott erőkkel, nehéz gépek összefogott tűzéval, tűzérési tűzzel és a tartalék elhelyezésével óhajtja biztosítani. (Erős lehetőségek kidomborításának fontos kelléke, hogy a vezetőnek legyen szíve és bátorsága a súly érdekében egyes tereprészeket elhanyagolni, ill. azokat csak gyengébb erőkkel megszállni, vagy csak megfigyeltetni.)

Gy—13. ezds. védőállásának kiterjedése kb. 5 km. Lehetetlen, hogy ezen nagy kiterjedésen az állás mindenhol egyformán erős legyen, ezért Gy—13. ezds. a déli, könnyen oldalozható és jó megfigyelési lehetőségeket nyújtó nagyobb területen, aránylag kevés erőt — egy zlj-at 3400 m₂ kiterjedésben — helyezett el.

2/c-hez: Gy—13. ezds. parancsai:

Gy—13. ezds IX, 1-én 6^h-kor az I., II. zlj. és ek. alakulatok pk-ainak a Magas h. K. erdőszegélyén Tü. 4./I. örgy. jelenlétében személyesen, szóbelileg, a III. zlj. pk-nak írásban ad parancsot:

Védelem sullyal az É-i szárnyon. *Főellenállási vonal* a Fóti Somlyó K. lejtjei, Csomád vá., \odot 218, 220 \odot és Csomád ÉK.

Harcelőőrsök vonala az állások előtt általában 1 km-re. Feladatuk: megfigyelés.

Két védő körletet alakítok.

É-i védőkörlet Gy—I. örgy. pság-a alatt az I. zlj. egy árkász szakasz, egy-egy ek. gp., av. és gyá. szakasz. A kiutalt ek. alakulatokat Csomád-ra irányítom.

D-i védőkörlet Gy—II. örgy. pság-a alatt a II., egy árkász szakasz, 2 av., egy ek. gp. szak. és 3 db. gyá. Az ek. alakulatokat Kisalagon vegye át.

Általában a kiterjedés, az erőkön kívül, a csapat kiképzési és erkölcsi fokától is függ. Jól kiképzett, önállóságra nevelt, ügyes és öntevékeny csapatnak nagyobb kiterjedést adhatunk. Ha egy zlj-nak max. 2 km. kiterjedést utalunk ki, akkor a zlj. közepe mögött elhelyezett gépek, még az arcvonal mindkét szárnya elé hathatósan tüzelhetnek. Ennél nagyobb kiterjedés a zlj. tűzerejét lényegesen gyengíti.

2.) A *harcelőőrsöktől* Gy—13. ezds. azt kívánja, hogy megfigyelési munkát végezzenek. Ezért gyenge erőket, aránylag nagyobb távolságban alkalmaz.

3.) A *tartalék* elhelyezésénél az volt mérvadó, hogy az mind ÉK., mind DK. irányú támadáshoz fedve eltölthető legyen.

4.) A *tűzgépek elhelyezése* és a *tűzrendszer* felépítését a 4. sz. vázlat mutatja.

Gy—13. ezds, a nagy kiterjedés, a zárótűz egységes megszervezése és a küzdő zlj-ak feladatainak megfelelően a zlj-aknak egyes ek. gépet rendelt alá. A fennmaradó ek. gépeket Gy—13. ek. gp. szdos, psága alá rendelte és Gy—13. ezds. ezt a gépcsoportot úgy helyezte el, hogy összpontosított tűzét elsősorban a súlyzlj. elé fektethesse.

Megjegyzés a 3. sz. vázlattal kapcsolatos mű munkálatokhoz.

Ideális védőállást ritkán fogunk találni, ezért a hiányokat az erők célszerű csoportosítása és a tűzrendszer gondos beállításán kívül megfelelő terepmegerősítéssel, rejtőzés, burkolás és színlelt állások létesítésével kell pótolni.

Határvonal a két védőkörlet között: Veresegyháza É., \odot 213 (II. zlj.-é). Hátulsó hegy és Kisalag É.

Gy—13. ek. gp. ezds. psága alatt a fennmaradt ek. gépek rendelkezésére a \odot 220 utkeresztelés környékén menjenek állásba úgy, hogy a Veresegyháza felől Csomád-ra vezető utat pásztázhassák.

Egy-egy ek. ngp. szak. légvédelmi tüzkészültségben az Oldal hegy, Hátulsó hegy és Kőhegy-en.

Kapocstartalék jobbra.

A III. zlj. körlet tartalék a Magas hegy Ny. oldalán.

Háp-on a Magas hegyen.

Hírközpont ugyanott. Csatlakozó állomás létesül Gy—I. örgy. részére Oldal hegyen, Gy—II. örgy. részére a Hátulsó hegyen.

Ezredsegélyhely Kisalag ÉK. 1 km-re a házcsoportban.

Eleségvonal Kisalagon.

Gy—13. ezds.

2./d-hez: *Gy—I. örgy. parancsai:*

1.) Gy—I. örgy. az Oldal hegyen zlj. sgt-je útján Gy—3. ezds-nek 6^h 45¹ -kor a következő szóbeli parancsot küldi:

„Vezesse fedve a zlj-at Csomád-ra. Az I. és 2. szd. pk. Oldalhegy-re hozzám. Végeztem.“

Jelen példánkban az összes erődítési munkálatokat a »hevenyészetti erődítés« alakjában hajtjuk végre.

Gy—13. ezds-nél az árkász szd. pk. fogja a műszaki szakelőadói tisztséget ellátni. A védőkörletben a zlj. pk-ok fogják az állás megerősítésével járó munkát irányítani.

A munkálatok zömét, — az állások kiépítését, előtereknek helyenkint való letarolását — maga a csapat, míg a műszaki szaktudást igénylő munkákat, mint figyelő helyeket a Magas és Oldal hegyen, a legfontosabb helyeken akadályok telepítését, Csomád K. szegélyének berendezését és a vasútvonal lezárását az árkász század fogja elvégezni.

2.) Gy—I. őrgy az Oldal hegyen
7^h 15^t -kor az 1. és 2. szd. pk-nak
személyesen szóban ad parancsot:

1. A 13. ezred Fóti Somlyó K.,
Csomád vá. és Csomád ÉK. vonalá-
ban sullyal az É-i szárnyon véd.

Az I. zlj. Őrszentmiklós D., Alag
É. és Veresegyháza É., Kisalag É.
közötti sávba kerül.

2.) *Főellenállási vonal* Fóti Somlyó
K., ☉ 220 Csomád K. és ÉK.

Harcelőörsök vonala az állás előtt
egy km-re.

Feladatuk: megfigyelés. Heörs-
öket a küzdő zlj-ak rendeljék ki.
Tulerejü elg. tád-a esetén a zlj.
pk-ok intézkedése szerint vonulnak
vissza.

3.) *Küzdő az 1. és 2. szd. egy-
egy gp. szak-al.*

Az 1. szd. a Csomád, Őrszent-
miklós-i müüttől Ny-ra, a 2. szd.
attól DK-re.

A 3. szd. tartalék Csomád É-on.

4.) *Gy--I. gp. szds,* a II./3. gp.
szak-t és a Csomád-ra irányított ek.
alakulatokat (egy-egy gp., av. szak-t
és egy gyá-t) Oldal hegy K. lejt-
jein rendelje állásba úgy, hogy azok
az I. zlj. állásai elé jól lőhessenek
és hogy a Csomád, Őrszentmiklós-i
utat is jól pásztázhassák.

5.) *Háp-om* Oldal hegyen.

6.) *Vezetékes ök-t* a századokkal
nem létesíték. Szd-kint 4—4 küldönc
hozzám.

7.) *Ütközetvonal* Csomád DNy.
Végeztem.“

2./e-hez: Gy—II. örgy. parancsa:

Gy—II. örgy. 6^h 45^l -kor zlj. sgt-je után Gy—4. szdos-nak a következő szóbeli parancsot küldi:

Irányítsa a 4. szd-ot a Fóti Somlyó \triangle 289 K. erdő szegélyéhez, az 5. szd-ot Csomád vá-ra és a 6. szd-ot a Károlyi major-hoz. A szd-okhoz egy-egy gp. szak. beosztandó.

Kisalagon az ek. alakulatokból egy árkász szak-t, egy gp., két av. szak-t és egy gyá-t vegyen át. Utóbbi az 5. szd-nak rendelem alá. Az árkász szakaszt és a többi ek. gépeket Károlyi majorhoz irányítsa.

Ütközetvonalat Neáki ház-hoz meneteljen.

A szd. pk-ok a védőállás szemrevételezésére és intézkedés kiadásához a Károlyi majorhoz hozzám.“

Gy—II. örgy. a Károlyi mrj-nál 7^h 20^l -kor a szd. pk-oknak a következő szóbeli parancsot adja:

„A 13. ezred a Fóti Somlyó K., Csomád vá., Csomád K. és ÉK. vonalában védelemre berendezkedik.

A II. zlj. a 4. ho. É-i szárnyához csatlakozva Csomád vá. és 220 utkeresztelés vonalában véd.

Sávhatár D-en Margita \triangle 345 (Szada ÉK.) és Fót É., É-on Veres-egyháza É. és Hátulsó hegy bezárólag.

Főellv. Fóti Somlyó K., Csomád Vá., \odot 218, \odot 220, Csomád K.

Heőrs-ők vonala az állások előtt kb. 1 km-re.

A küzdő szd-ok arcvonaluk elé 5—5 főből álló heőrs-öt küldenek ki. Feladatuk: megfigyelés.

Tulerejü elg. tád-a esetén a zlj. szárnya felé vonulnak vissza.

Küzdő mindhárom szd.

Gy—4. szd-os a 4. szd. és egy gp. szak-al a Csomád vá. (bezárólag) és attól D-re kb. 800 m kiterjedésben. A \odot 233-tól É-ra kb. 1 km-re levő erdő parcellánál ök-t keres a 4. ho. É-i szárnyával.

Gy—5. szd-os az 5. szd. egy gp. szak. és egy gyá-val a szd-tól É-ra a \odot 218-ig kizárólag, míg *Gy—6. szd-os*, a 6. szd. és egy gp. szak-al a \odot 218 és \odot 220-on megy állásba.

A szd-ok a kiutalt védőállást főleg csak gsz-os csop-okkal szállják meg és erős tartalékot tartanak vissza.

Gy—II. gp. szd. psága alatt az ek. gp. szak. és 4 av. a Károlyi majr. környékén menjen állásba úgy, hogy a gp-val a vasutvonalat, az av-ekkel pedig a vasutvonalatól É-ra huzódó völgyeket pásztázhassák.

Kapocs tart. jobbra.

4. szd. egy szak-t mint zlj. tartalék Csomád vá-hoz küldjön.

Az árkász szak. elsősorban az 5. és 6. szd. előtt készít drótakadályt.

Ezred segélyhely Kisalag-tól K-re 600 m-re lévő házcso-p-nál. Zlj. segélyhely ugyanott.

Ütközetvonal Neáki háznál.

Háp-om Hátulsó hegy K. Az 5. szd. pk. és a tart. pk. részére csá. létesítek Csomád vá-hoz.

Események 7^h és 8^h 30^l között.

A III. zlj. 7^h 45^l -kor, az eseségvonat 8^h -kor Fót vá-ra érkezett, kirakodott és a kijelölt elhelyezési körletébe menetelt.

A zlj-ak a kiutalt védőállásokat elfoglalták és most beássák magukat.

8^h 30^l -ig Gy—13. ezds-hez a következő hírek érkeztek :

a.) A 4. ho. helyzetközlése szerint kb. 2—3 zlj. erejű elg. Szada felől N. homok irányába támad.

b.) Repülő jelentések szerint az elg. több oszlopban Gödöllő és Szada felé előnyomul. Galgamácsa és Zsidó menetvonalon kb. 2—3 zlj. és egy üteg, a Kis Ujfalu-ról Erdőváros felé vezető uton pedig kb. egy zlj. erejű elg. menetelt élekkkel 8^h -kor Erdőváros K-en.

Váchartyánban nagyobb lovastest pihenését észlelték.

c.) Hu—1. szds. jelenti, hogy tulerejű elg-el heves harcban áll. Szada felől elg-es tü. oldalozólag lövi.

3. kérdés.

- a.) Gy—13. ezds. elhatározása és terve ?
- b.) Gy—13. ezds. esetleges parancsai ?
- c.) Gy—13. ezds. tüzterve ?
- d.) Az É-i tám. tüz. csop. fejő. rendszere és tüzterve ?
- e.) Gy—13. ezds. megszálló vázlata ?

Megoldás.

3./a-hoz : Gy—13. ezds. Erdőváros területére tü. tüzet kér. Alpk-ainak helyzetközlést küld.

3./b-hez : Gy—13. ezds. az I. II. zlj. és ek. pk-oknak az alábbi írásbeli helyzetközlést küldi :

„Kb. 3—4 zlj. erejű elg. Szada felől a N. homok felé támad.

K. felől Veresegyháza felé kb. 3—4 zlj. és 1—2 üteg menetel.

Váchartyán felől elg-es lovasság támadása várható.

Gy—13. ezds.“

3./c-hez: Gy—13. ezds. tüztervét a 4. sz. vázlat mutatja.*)

3./d-hez: Az É-i tám. tűz. csop. tüztervét szintén a 4. sz. vázlat mutatja.

3./e-hez: Gy—13. ezds. megszálló vázlatát az 5. sz. vázlat mutatja.**)

Események.

10^h -kor nagyobb elg-es erő Hu—1. szdos. uvéd-jét visszaszoritotta.

Hu—1. szdos jelentése szerint kb. 2–3 zlj. erejű elg. Veresegyházán gyülekezik. Erdőváros területén nagy mozgást észlelt.

Elg-es tü. Veresegyháza K felől Csomád K. területére hevesen tüzel.

10^h 30^l -kor az elg. Veresegyházából kibontakozik és látszólag nagyobb erővel Csomád irányába támad.

10^h 45^l -kor kialakult helyzetet a 6. sz. vázlat mutatja.

4. kérdés.

a.) Gy—13. ezds. elhatározása és terve?

b.) Gy—13. ezds. parancsai?

*) *Megjegyzések a tüztervhez (4. sz. vázlat.)*

A védőállásnak leglényegesebb kelléke, hogy a csapat valamennyi fegyverének felhasználásával a legkisebb távolságon belül oly hatalmas — *hézagnélküli tüzfalat* — létesítsünk, mely tűzhálóinkban az elg. támadásának fenn kell akadnia és véglegesen meg kell törnie.

A főellenállási vonal előtt tehát, a terepalakulásnak megfelelően 150–200 m-re, olyan zárótüzet kell létesíteni, amely bármikor adott és előre meghatározott jelre, éjjel, ködben, stb. is csapásszerűen kiváltható legyen.

A zárótűz egységes, tervszerű és gondos megalkotása a zlj.pk-ok feladata. A zlj. pk. mindenekelőtt meghatározza azt a vonalat, ill. sávot, amelyre a zárótüzet be kell állítani. Ebben a zárótűzben a puskás és golyószórós rajok az arcvonala elé tüzelnek, a géppuskák keresztűz, ill. oldalozó tüzrel fogják a tüzet erősíteni, az aknavetők olyan helyekre fognak tüzelni, ahová a golyószóró és géppuskával nem lehet hatni és végül a ngp-k és gyá-k tüzeit olyan helyekre fogjuk irányítani, ahol elg-es pc. járművek előretörése leginkább várható.

Eszerint a gyalogsági gépek egymást kiegészítő tüzével egy összefüggő tüzfalat alkotunk. Evvel a tüzfallal is szolgálunk kell a súyképzést. Minél szűkebb a zlj. védőkörlete és minél több gép felett rendelkezik, annál erősebb lesz ez a tüzfal.

A zárótűzben a gépek csak pontlövést adhatnak le. Ez azt jelenti, hogy csak a szórásuknak megfelelő területet tudják igazán hatásos tűz alatt tartani.

Elméletileg a »hézagnélküli tüzfal« leküzdhetetlen. A valóságban azonban gépeinkben veszteségek lesznek, működési zavarok fognak előállani és az elg. is erős tüzrel fog lefogni bennünket úgy, hogy hézagnélküli tűz ritkán lesz elérhető, különösen, ha nagy kiterjedése mellett leszünk kénytelenek védeni.

Megoldás.

4./a-hoz: Gy—13. ezds. tartalékát az Oldal hegy mögé vonja és a Csomád felé támadó elg-re tűzösszpontosítást rendel el.***)

4./b-hez: Gy—13. ezds. a III. zlj. pk-nak az alábbi szóbeli parancsot adja ki:

„Elg. nagyobb erővel Csomád felé támad. A tartalékot hozza az Oldal hegy mögé és tegyen előkészületeket, hogy rövid parancsra úgy K., mint ÉK. felé támadhasson. Végeztem.“

Gy—II. őrgy. és Gy—13. ek. gp. szdos a következő szóbeli parancsot kapja:

„Az összes rendelkezésre álló gépek tűzét az I. zlj. előtt támadó elg-re összpontosítsa. Végeztem.“

A zárótűzben a tűzérség is részt vesz. Tűzét oda fogjuk irányítani, ill. kérni, ahol az a védelem szempontjából a legfontosabb.

A tűzrendszert a terep alapos ismerésével és az összeköttetések és figyelések gondos kiépítésével kell fokozni.

A zárótűz megszervezése mellett a hop. a ho. tűzérség részére rendszerint több MEGSEMMISÍTŐ TŰZKÖRLETEF fog kiutalni. Jelen példánkban a ho. tpk. Gy—13. ezds. védőkörlete előtt négy ilyen megsemmisítő tűzkörletet jelölt ki, ill. szervezett meg. Ezek azok a helyek, ahol az elg. megközelítése, gyülekezése, rejtőzése leginkább várható.

A tűz megkezdésére vonatkozólag általában az az elv, hogy azt lehetőleg későn kezdjük meg. Ha azonban a szándék és helyzet szerint nem szükséges, hogy az állás néma maradjon és ha megfelelő célok is mutatkoznak, — a tűz természetesen már előbb is megkezdhető.

A gyalogság könnyű gépei főleg csak a kis távolságon fognak tüzelni, ezen felül a géppuskáknak és a tűzérségnek lesz a feladata a mutatkozó céloknak megfelelően az elg. támadó erejét letörni. A npp-ák főleg a légvédelmet fogják ellátni, míg a gyalogsági ágyuk rövid tűzharccal egyes fontos célokat fognak lefogni.

Ha az elg. támadása zárótűzkörletünkig jutott, a csapatvezér a megszervezett zárótűz az állás egy része, vagy az egész állás elé kiváltja. Most már valamennyi fegyver — tűzérségi is — a neki kiutalt helyre fognak tüzelni.

**) A megszálló vázlatban minden részlet elhagyásával csak azt kell feltüntetni, ami az előljáró parancsnokot érdekli. Így a főellenállási vonalat, a harcelsőrsők vonalat, a tartalékot, a pk. álláspontját, esetleges terepmegerősítéseket, a csapatok erkölcsi állapotát és anyagi helyzetét.

***) Gy—13. ezds. tartalékát azért vonja már most előre, mert már nyilvánvalóvá vált az elg. tád-i iránya s így a tart. előrelátható alkalmazása is.

Az előrevonással a készenléti állás és az ellentámadás is hamarabb lesz elfoglalható, ill. kiváltható és nem kell erős elg-es tűzben az előrevonást végrehajtani.

Események.

Elg. 14^h -ig az állásokat általában 2—300 m-re megközelítette.

14^h 30^l -kor kb. 1—2 szd. erejű elg. heves tü. tűz után Csomád-tól D-re az állásba betört. Az 1. szd. Csomád K. és ÉK. szegélyére ment vissza, a 2. szd. pedig rendezetlen állapotban Oldal hegy felé húzódik. Ujabb elg-es erők előretörése várható.

5. kérdés.

- a.) Gy—I. örgy. elhatározása?
- b.) Gy—I. örgy. parancsai?

Megoldás.

5./a-hoz: Gy—I. örgy. elhatározza, hogy ellenlökéssel az elg-et visszaveti.

5./b-hez: Gy—I. örgy. parancsai 14^h 30-kor:

Gy—2. szdos-nak írásban, küldönccel:

„Oldal hegy K. erdő szegélyét feltétlenül tartsa.

Gy—I. örgy.“

Gy—3. szdos-nak személyesen, szóban:

„Elg. kb. 1—2 szd. Csomád-tól D-re betört az állásba. Ellenlökés Csomád-on át \odot 220 irányába. Végeztem.“

Gy—I. gp. szdos-nak személyesen szóban:

„A 3. szd. Csomád-on át \odot 220 felé ellenlökést hajt végre. Az összes gépek tüzével támogassa. Végeztem.“

Események.

A 3. szd. ellenlökése eredménytelen volt. A század nagy veszteséget szenvedve az 1. és 2. szd. szakaszaival összekeveredett. Elg. a betört részbe újabb erőkkel tölt előre, de támadása Csomád község és Oldal hegy K. előtt megakadt.

Helyzet 15^h -kor a 7. sz. vázlat szerint.

6. kérdés.

- a.) Gy—13. ezds. elhatározása és terve ?
 b.) Gy—13. ezds. parancsai ?
 c.) Gy—III. örgy. parancsai ?

Megoldás.

6./a.-hoz: Gy—13. ezds. elhatározza, hogy rövid tü. előkészítés után, melyre Tü. 4./I. örgy-t felszólítja, az elg-et a III. zlj-al visszaveti. *)
 Gy—13. ezds. terve a 8. sz. vázlatból kivehető.

6./b.-hez: Gy—13. ezds. parancsai 15^h -kor.

Gy—13. ezds, Gy—III. örgy-nak
 Tü—4./I. örgy. jelenlétében személyesen ad az ellentámadásra parancsot:

„Elg. kb. 1—2. szd. Csomád-tól D-re az állásba betört és az I. zlj-t Csomád és Oldal hegy K. szegélyére vetette vissza.

Az I. zlj. ellenlökése eredményre nem vezetett.

Örnagy Ur zlj-val Oldal hegy \diamond 262-ről ellentámadás súlyával \triangle 213 irányába.

Az É-i tám. tűz. csop. 15^h 30^l -től 15^h 40^l -ig Csomád D. műútra megsemmisítő tüzet lö.

15^h 40^l -kor támadás.

A támadást az I. II. zlj. az összes gyal. gépekkel támogatják.

Gy—13. ek. gp. szd-os csop-ját pság-a alá rendelem. Végeztem.“

Gy—I. és II. örgy. írásban kap parancsot küldönc útján:

*) Gy—I. örgy. ellenlökése automaticæ indult meg, míg a III. zlj. ellentámadása készenlétből, rövid tüzérségi előkészítés után veszi kezdetét.

Az ellentámadást Gy—13. ezds. nem hamarkodta el, hanem bévárta a helyes pillanatot, vagyis akkor kezdte meg meglepetésszerűen az elg. oldalába a támadást, amikor annak zömét már arcbn lekötötte.

A III. zlj. Oldal h-ről 15ⁿ 40^l -kor rövid tü. előkészítés után az \triangle 213 irányába a betört elg. oldalába támad.

A támadást erős összefogott tüz-zel támogassák.

Ha a támadás tért nyert, a régi állásokig előre.

Gy—13. ezds.“

Gy—13. ek, gp. szdos. személyesen szóbelileg kap parancsot:

„A III. zlj. Oldalhegyről \triangle 213 irányba támad és betört elg-et visszaveti.

Szdos Ur gépcsop-ját Gy—III. örgy-nak alárendelem. Végeztem.“

6./c-hez: Gy—III. örgy. támadó parancsa 15^h 10^l.

Gy—III. örgy. szd. pk-ainak az Oldal hegyen személyesen szóbelileg ad parancsot:

„A III. zlj. az állásba betört elg-et Oldalhegy K. készenlétből \triangle 213 irányba megtámadja.

Az É-i tám. tüz. csop. 15^h -ig Csomád-tól D-re vezető műutra megsemmisítő tüzet lő. Támadás kezdete 15^h 40^l -kor.

Küzdő mindhárom szd. két lépcsőben.

Első lépcső: 7. és 8. szd. egy-egy gp. szak-al. Készenlébbe helyezkednek az erdő szegélyén a nagy fától jobbra és balra (mutat) és onnan külön parancsomra 15^h 40^l -kor támadnak. Kiterjedés 150—150 m.

Irány 8. szd. \triangle 213.

A 9. szd. egy gp. szak-al az első lépcsőt, a közép mögött 150 m-re követi.

A támadást Gy—13. ek. gp. szdos.
csop-ja támogatja.

Készenlét helyét elfoglalni!

Végeztem.“

Események.

Gy—III. örgy. támadása 16^h 30^l -ig a régi állásokig előrejutott. Elg. a régi állásaink előtt huzódó taliga utig ment vissza, ott beásta magát. Csomád É-on azonban elért állásait szivósan tartja.

Repülők jelentése szerint Veresegyháza és Szada községekben nagy csapat és vonat mozgás észlelhető.

7. kérdés.

a.) Gy—13. ezds. elhatározása és terve?

b.) Gy—13. ezds. parancsai?

Megoldás.

7./a-hoz: Gy—13. ezds. elhatározza, hogy a sötétség beálltával a III. zlj-t ismét kivonja.

7./b-hez: Gy—13. ezds parancsai 17^h 30-kor.

Gy—I. örgy-nak írásban küldönc
utján:

„A sötétség beálltával (19^h) a
III. zlj-at váltsa le. Részleteket
Gy—III. örgy-al beszélje meg.
Gy—13. ezds.“

Gy—III. örgy-nak és Gy—13. ek.
gp. szdos-nak írásban küldönc
utján:

A zlj-at a sötétség beálltával (19^h)
az I. zlj. leváltja. Gy—I. örgy-t uta-
sitottam, hogy a leváltás részleteit
Örnagy urral beszélje meg.

A zlj. leváltása után ismét a régi
helyére és tartalék viszonyba kerül.

Gy—13. ek. gp. szdos helyén ma-
rad és ismét pság-om alá lép.

Gy—13. ezds.“

Események.

Az est beálltával az I. zlj. tart. szd-val a III. zlj-at leváltotta és a III. zlj. a gépek kivételével, amelyek még állásaikban maradtak, az Oldal hegy mögé vonult vissza.

Általában Gy—13. ezds. csapatai az É-i szárny századot kivéve régi állásaikban vannak és az éjjelezésre előkészülnek. A csapatok véres vesztesége átlag 15%. A csapatok kimerültek. Ma még nem érkeztek.

Elg. az állások előtt kb. 3—400 m-re beásta magát.

Foglyok bemondása szerint Gy—13. ezds. csop-jával szemben a 7. piros ho. evéd. csapatai harcoltak. Minden jel arra vall, hogy az elg. az éj folyamán újabb erőket von előre és holnap a támadást folytatja.

IX. 2-án 3 órakor érkezett parancs szerint a ho. pság-nak is az a benyomása, hogy az elg. IX. 2-án új erővel folytatja a támadását. Egyben elrendelte, hogy Gy—13. ezds. csop-ja a várható elg. támadása elől erősebb uvéd. csop-ok visszahagyása mellett Fóti Somlyó K. és Köhegy vonalában vonuljon vissza. Ho. É-i szárnya Gy—13. ezds. csophoz csatlakozik.

Az I. lov. dd. \triangle 193, 122 hid vonaláig halogat.

Sávhatár Gy—13. ezds. csop. és az I. lov. dd. között IX. 2. 5 órától Csomád É. \triangle 215, \triangle 171, \odot 149.

Az I. hdt. IX. 3-án erős D-i szárnyal támadásba megy át.

Az É-i tám-tüz. csop. Gy—13. ezds. psága alá rendeltetett.

8. kérdés.

a.) Gy—13. ezds. elhatározása és terve?

b.) Gy—13. ezds. intézkedése?

Megoldás.

8/a-hoz: Gy—13. ezds. elhatározza, hogy még világosság beállta előtt a kijelölt új védőállásba megy vissza.

8/b-hez: Gy—13. ezds. parancsai:

Eleségvonat pk-nak 3^h 15^l -kor
írásban lovassal:

„Az ezred Fóti Somlyó, Köhegy vonalába megy vissza. Eleségvonat Kisalag D. körletébe meneteljen.

Gy—13. ezds.“

Gy—III. örgy-nak 3^h 20^l -kor személyesen szóbelig:

„A 13. ezred még éj folyamán Fóti Somlyó Kőhegy, az 1. lov. dd. pedig \triangle 193, \diamond 182 és \diamond 122 vonalába megy vissza.

A zlj. Kőhegy K. és Imreháza mjr. vonalában rendezkedjen be védelemre.

Tőle É-ra az 1. lov. dd., D-re a II. zlj. kerül.

Gy. 13. ek. gp. szdos csop-ját pság-a alárendelem.

Sávhatár É-on Csomád É., \triangle 215, \triangle 171 és \diamond 147 vonala.

D-en Hátulsó hegy, \diamond 226, Kisalag K.

Háp-om 4^h 30^l -ig Magas hegyen, azután \diamond 226. Végeztem.“

Gy—I. és II. örgy-nak 3^h 30^l -kor írásban küldönc útján:

A 13. ezred, a reggel várható elg-es támadás elől Fóti Somlyó, Kőhegy, Imreháza mjr. vonalában megy vissza.

Az 1. lov. dd. \triangle 193, \diamond 182 és \diamond 122 vonaláig halogat.

Az új hátsó védőállást II. és III. zlj. szállja meg. A III. zlj-at már Kőhegyre irányítottam.

Az I. és II. zlj. erősebb uvéd-ek visszahagyásával parancs vétel után, egymástól szoros kapcsolatban vonuljanak vissza. Az I. zlj. Disznóhegy É. és Imreháza mjr-on át Kisalag É-ra meneteljen. Ott ezred tartalék lesz. A II. zlj. eddigi sávjában Fóti Somlyó K. erdő szegély és \diamond 226 vonaláig huzódjon vissza és ott keressen csatlakozást a III. zlj. D-i szárnyával.

Az *uvéd-ek* szinleljék a főállást és csak elg-es támadás esetén vonuljanak halogatva vissza.

A *tü.* szükség esetén egyelőre jelenlegi állásaiból támogatja a visszavonulást, még pedig a 4./1. üteg a II., a 4./2. üteg az I. zlj-at.

Háp-om 4^h 30^l -ig a Magas hegyen, azután \odot 226.

Az I. zlj. ek. gépeit \odot 226-ra irányítsa. Ott további parancsot kapnak.
Gy—13. ezds.“

Tü—4./I. örgy-nak 3^h 40^l -kor.
(Tü—4./I. örgy. a fenti parancsot ismeri.)

Örnagy ur a 8/3. üteget vonja vissza Kisalag Ny. sarkához. A másik két üteg a parancsom szerint támogassa az I. és II. zlj. visszavonulását.

Virradatkor helyezze [hátra fokozatosan tüzelő állásait Fót É. és Kisalag Ny. területére, úgy hogy egy üteg a II., két üteg a III. zlj-at támogathassa.

Mindhárom üteg tudjon ÉK. felé is hatni.

Végeztem.“

~~1786~~
X.

3.
zlat
-hez.)
enti
~~1786~~

in
rd.

1786. HARMADIK KÖNYVTÁR
K ö n y v t á r

Jelzés nélküli könyvek
leltári száma H. 17.

leltári számok

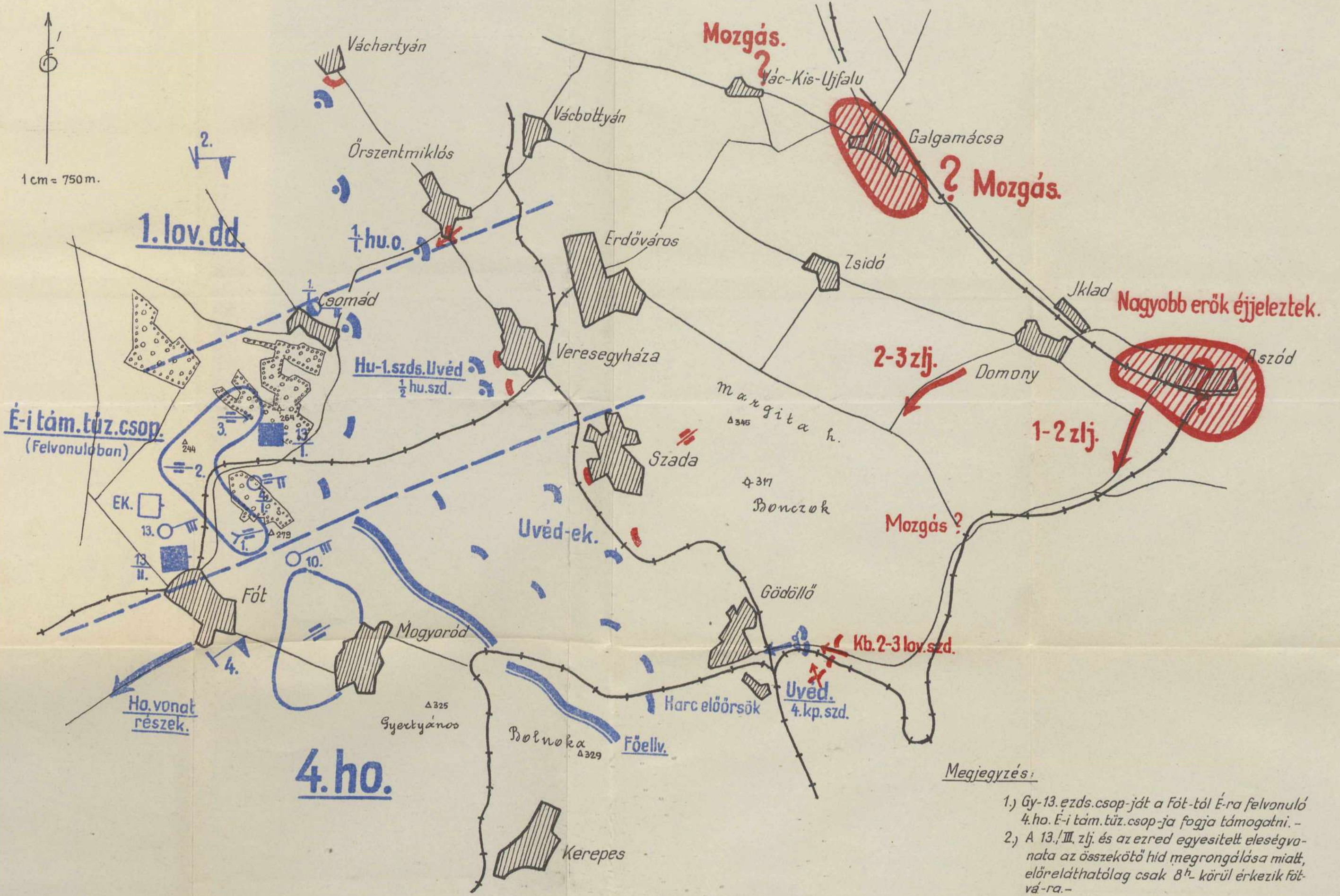

Erkölesei állapot jö.

M. kir.
honvéd
52. k. sz. 246.

1.sz.vázlat.
(: 3. Füzet-hez. :)

Általános helyzet IX.1-én 5^h kor.

- Megjegyzés:
- 1.) Gy-13. ezds. csop-ját a Fót-tól É-ra felvonuló 4. ho. É-i tám. tűz. csop.-ja fogja támogatni. -
 - 2.) A 13./III. zlj. és az ezred egyesített eleségvontata az összekötő hid megrongálása miatt, előreláthatólag csak 8^h körül éri meg Fót-vá-ra. -
 - 3.) Lőszer és élelem felvételezés IX.1. 8^h től Fót-vá-on. - Ugyanott betegleadás. -
 - 4.) Ütközetvonalak a zászlóaljknál. -

1. lov. dd.

Általános helyzet 1:1 és 5° kör

É. tárn. tűz. csoport
(Felpulóban)

NO. RÉSZLEK

Üvéd.
1/2 hu. szd.

Kb. 1-2 szd.

Üvéd.

Kb. egy old.

4. hó.

2. SZ. VÁZLAT

(3. Füzel-hez. Honvéd kizárni)

M. Kir.
Sz. Vázlat
P. Székely

Védelmi terv

3. sz. vázlat.
(3. Füzet-hez.)

1. lov. dd.

Körlet tart.

(II. zlj)

Gy. 13. örgy.
(I. zlj) 1/4 A, 2/2, 2/3, 1/4

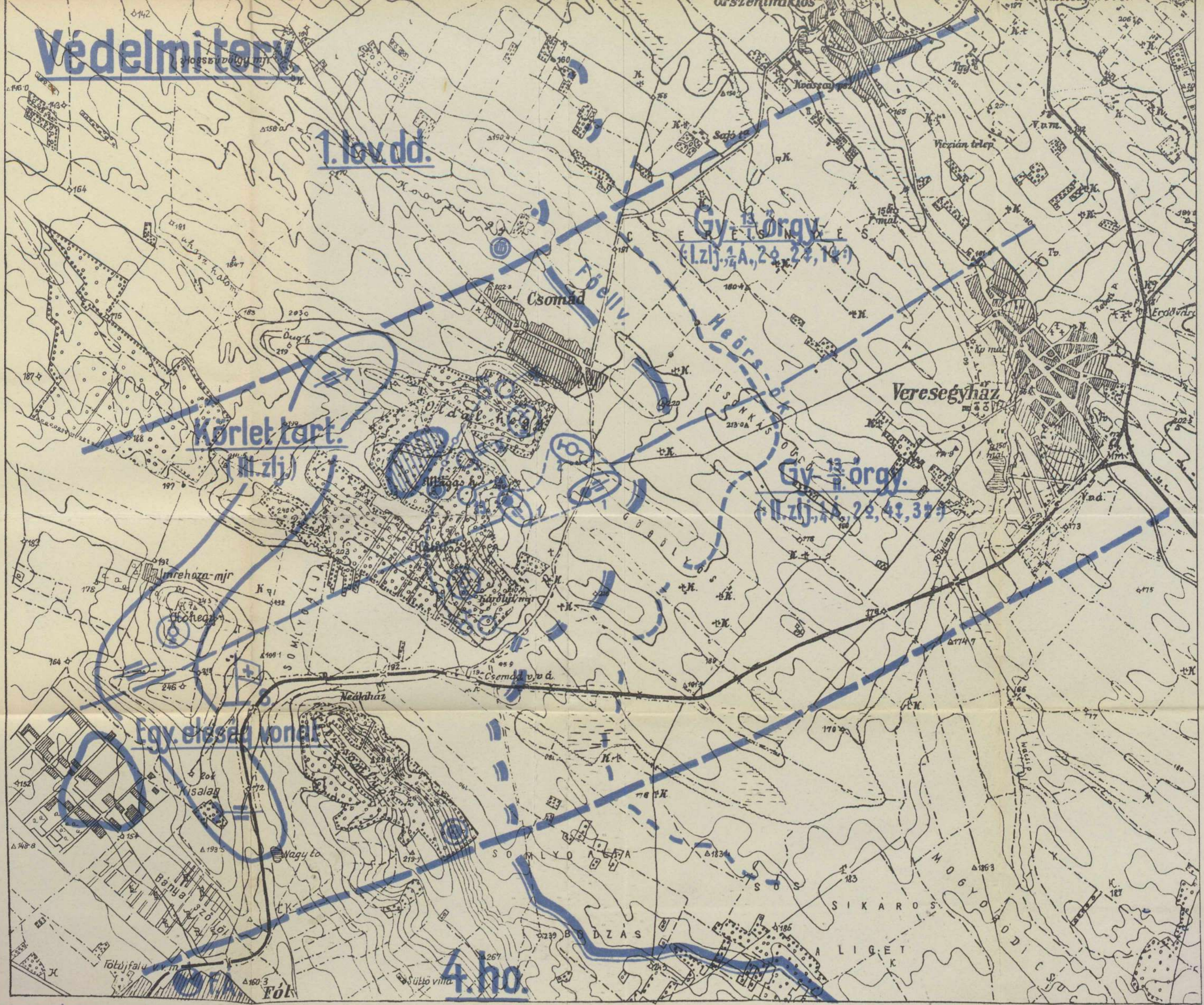
Gy. 13. örgy.
(II. zlj) 1/4, 2/2, 4/1, 3/1

Egy. első soronál

4. hó.

Megjegyzés:

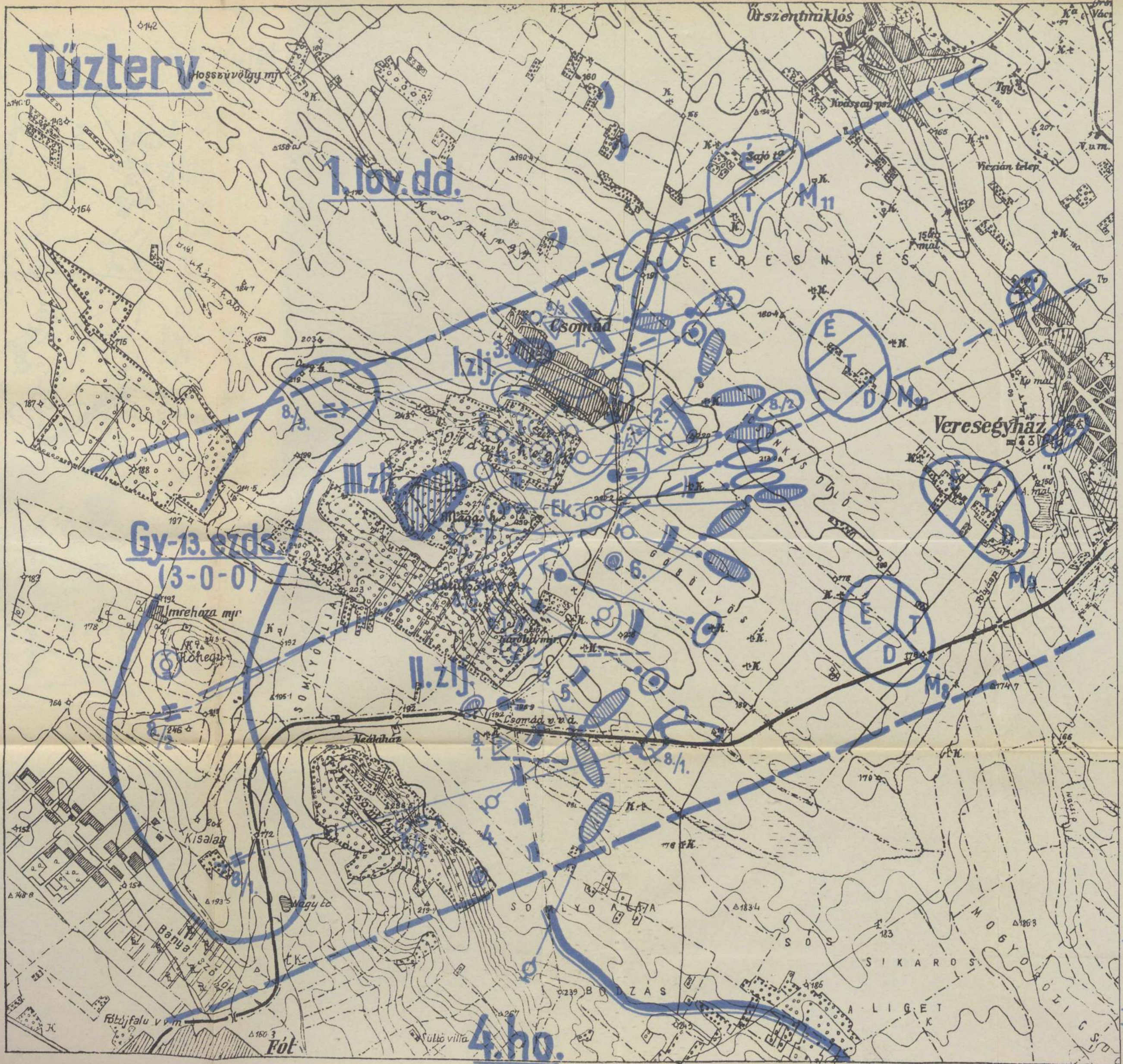
⑥ - Futólagos tabori erődítés

27.285/3

21. M. kir.
honvéd kézsejt
52.001
Egy 5k. 941

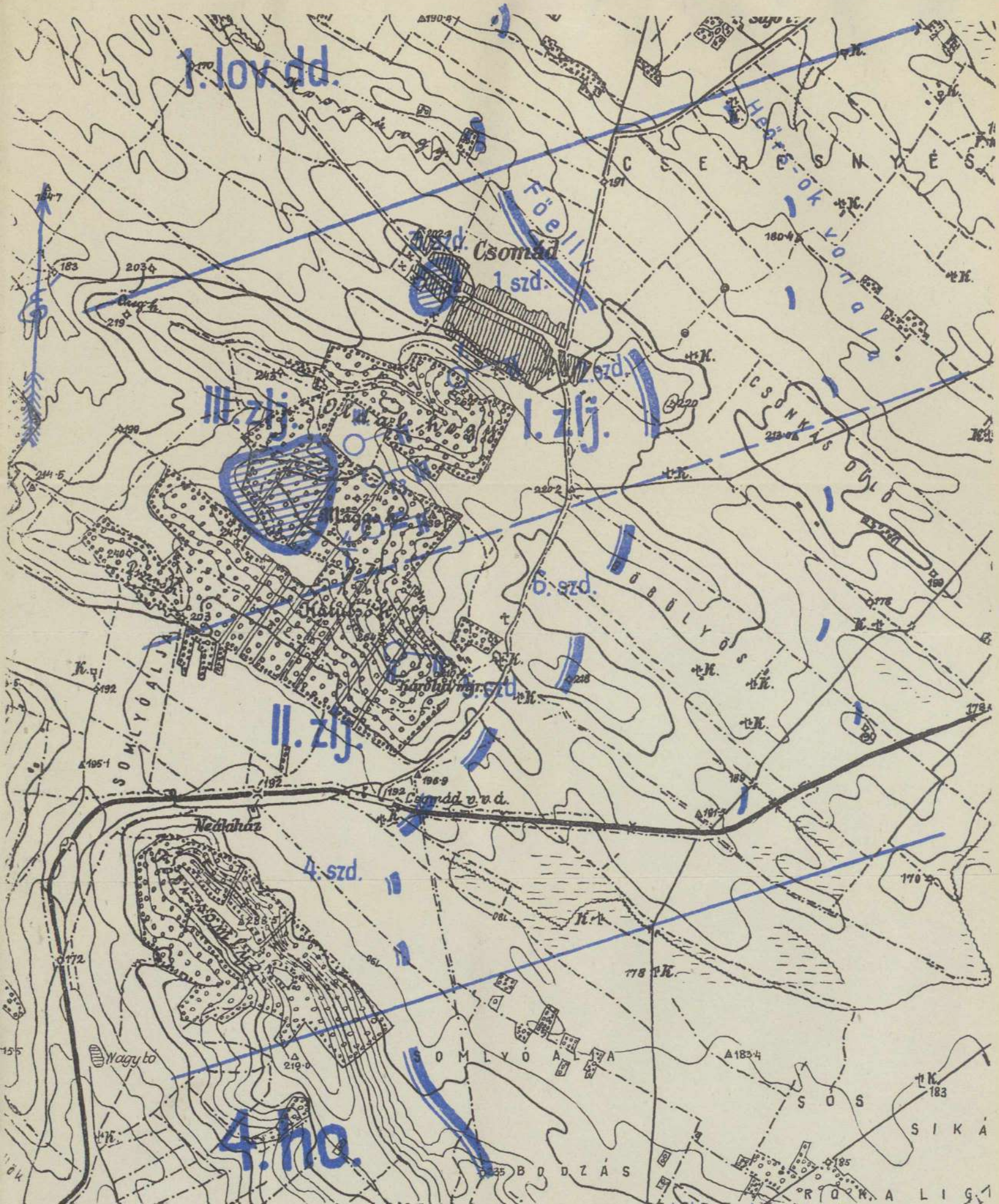
4.sz.vázlat. (:3.Füzet-hez:)

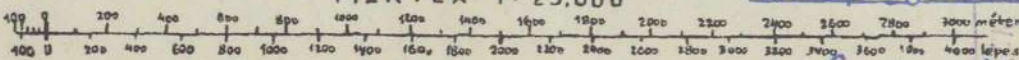
T E / D M₃ = 1.ho.tpk. megszervezte 8.sz. megsemmisítőtűzkörlet.
tüzelés: E; D-tám.csoport és Távharc csoport számára.
Z 6 = A távharc csoport elkészítette zavarótűz.

Jelmagyarázat.
gyal.ágyú } zárótűzkörlete
gp. }
av. }
8/2.üteg }

Meszálló vázlat.

MERTÉK 1 : 25,000

Magas hegy K. IX. 1. 10^h 40'

Megjegyzés:

Létszám, lőszer teljes.
Erkölsi állapot jó.

4. ho. pság-nak. Föt

Gy-13. ezds.

(3. Füzet-hez)
5. SZ. Vázlat.

47285/3.

Helyzet 10^h45'-kor.

1. lov. dd.

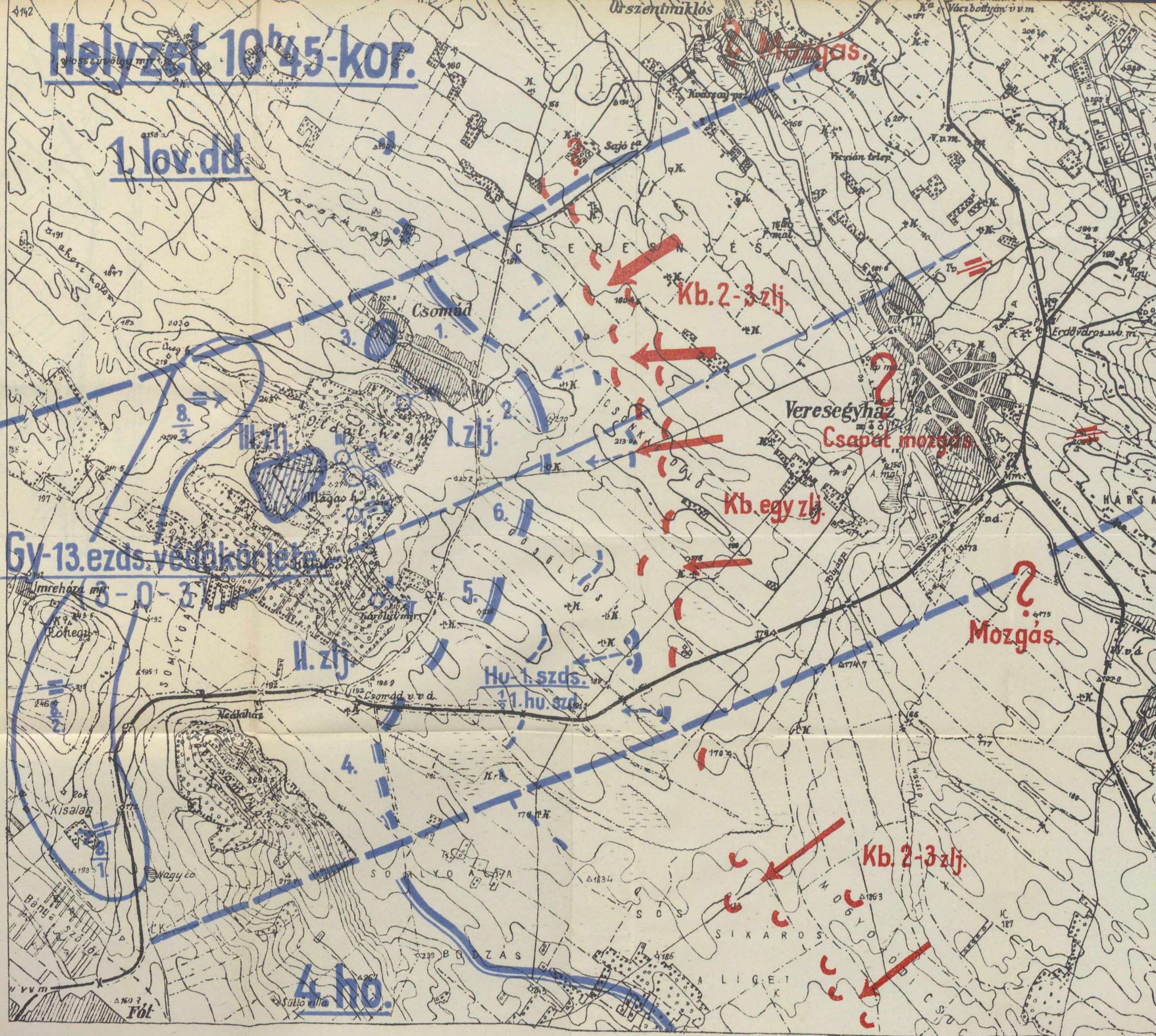
Gy-13. ezds. védőkörlete

8-0-3

Hu-1. szds.

1. hu. szd.

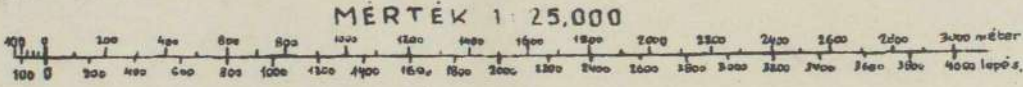
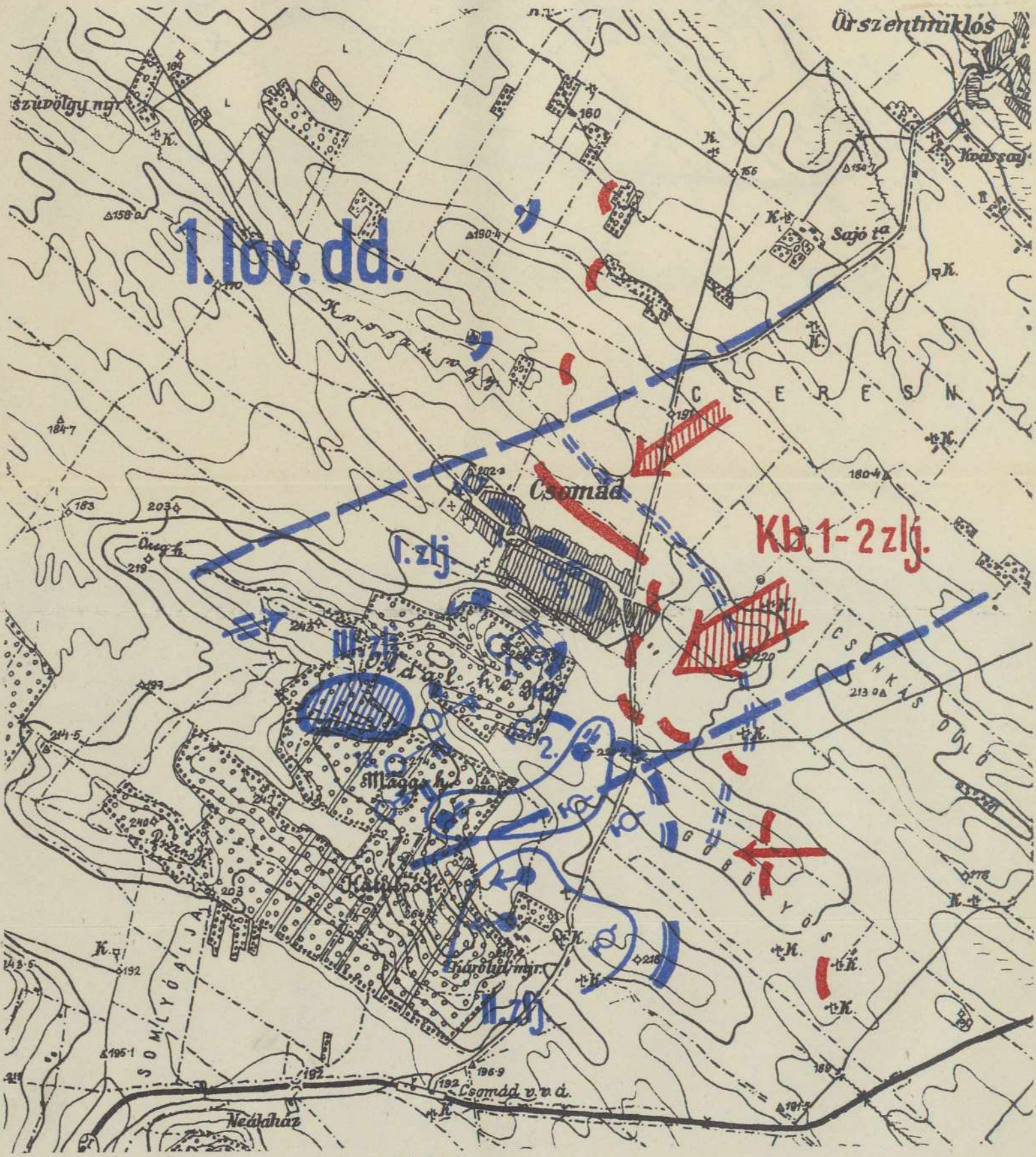
4. ho.

Handwritten notes in the top left corner, including '3. Füzet-hez.' and other illegible scribbles.

Helyzet 15^h-kor.

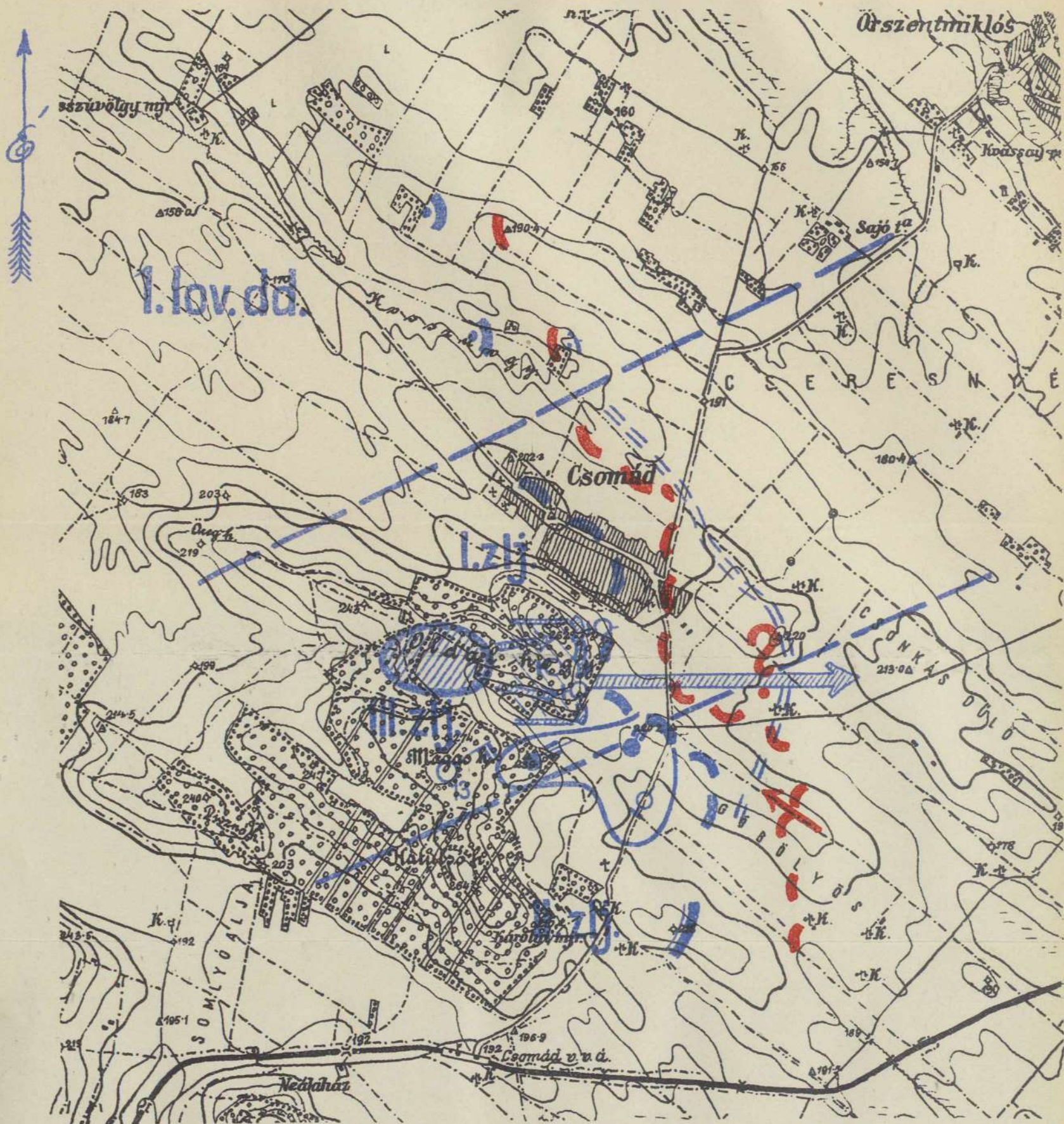

7. sz. vázlat.
(3. Füzet-hez)

21. M. kir.
honvéd tiszti
szolgálati
M. Kir. 100.000

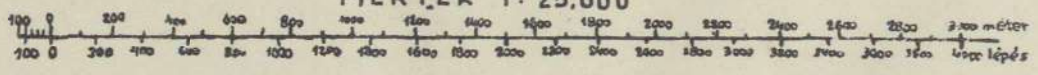
2025/3.

Ellentád-i terv.

I. lov. dd.

MÉRTEK 1 : 25.000

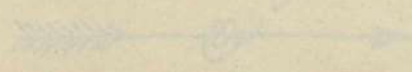
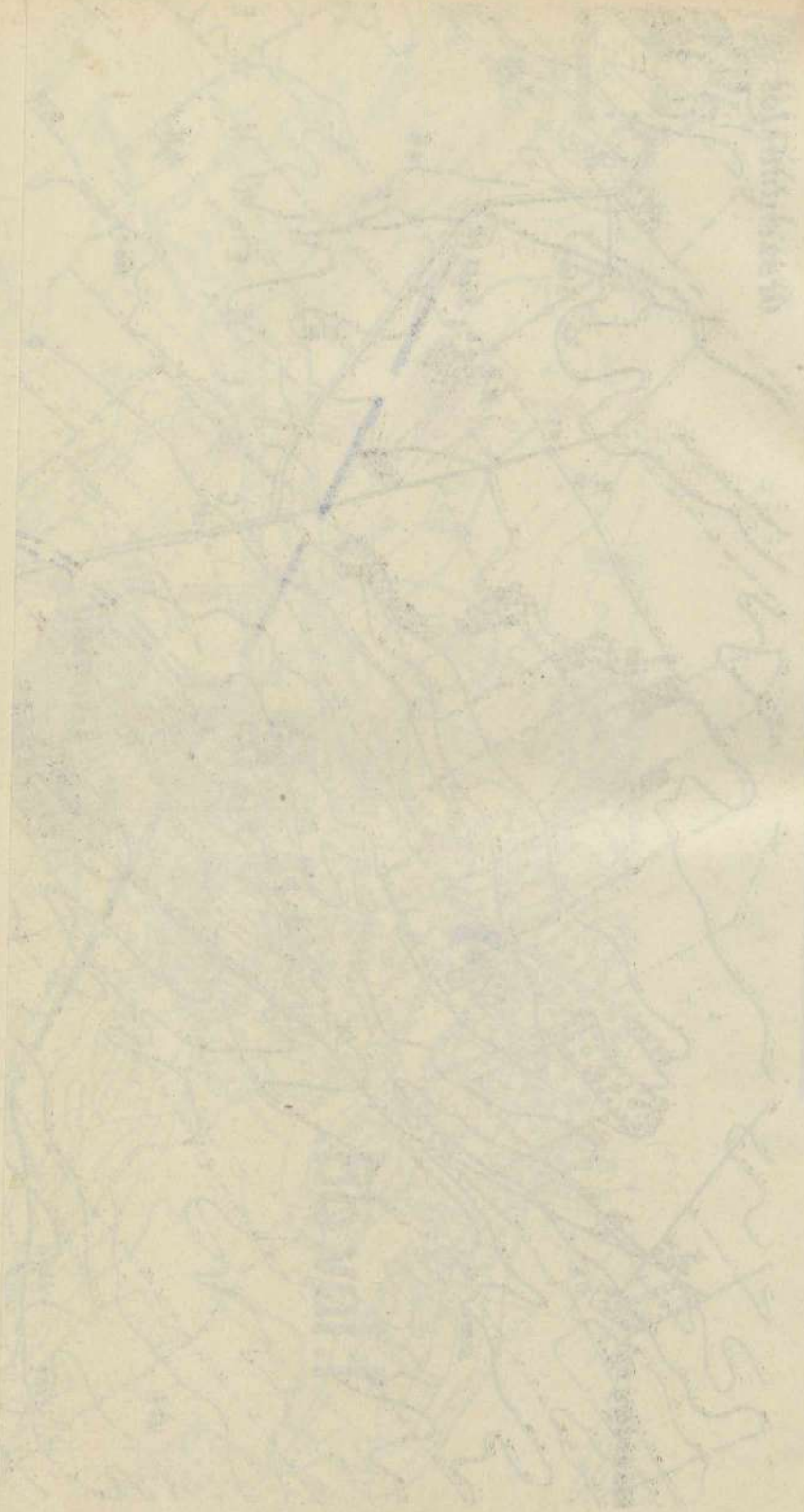
8. SZ. VÁZLAT.
(3. Füzet-hez.)

285/3

~~Dr. M. Kir.
honf. körzeti
Sz. M. Kir.
K. M. Kir.~~

WEST INDIES

NKE EKK

HHK Kari Könyvtár

84758351

